

Kolizní problematika mimosmluvních závazků

Delikt = porušení objektivního práva – právem stanovené povinnosti.

Mezi stranami neexistuje žádný právní vztah, teprve následně vzniká závazkový vztah (odpovědnostní – *obligationes ex delicto*)

Kvasidelikt = závazkové vztahy vzniklé z jiných právních důvodů než porušení smluvní povinnosti nebo objektivního práva (*variis causarum figuris*)

Předpoklady vzniku odpovědnosti = charakteristické znaky deliktu

---

- **Protiprávnost**
- **Následek protiprávnosti** (hmotná škoda, materiální újma)
- **Kauzální nexus**
- **Zavinění**

Kolizní problematika deliktů

- existence dostatečně významného mezinárodního prvku
- typický hraniční určovatel – *lex loci delicti*
- Problém – pokud se protiprávnost projevuje ve více státech, eventuelně v jednom nastane a v jednom se projeví = *lex loci delicti commissi vs. lex loci damni infecti*
- Dříve – *lex loci delicti commissi*, v současné době příklon spíše k *lex loci damni infecti*
- Důvody – internacionalizace života, rostoucí fluktuace obyvatelstva.
- Odklon od sankční funkce, zdůraznění funkce kompenzační
- Využití imperativních norem

Roviny úpravy

- **Vnitrostátní** – § 15 ZMPS, teorie
- **Komunitární** – připravované nařízení Řím II
- **Mezinárodní úmluvy** – Haagská úmluva o právu použitelném dopravní nehody, 1976

Roviny úpravy - vnitrostátní

- § 15 není zcela vhodně formulovaný
- Vztahuje se pouze na nároky z náhrady škody
- U některých deliktů není vznik škody předpokladem jejich vzniku (nekalá soutěž)
- Hraniční určovatel – *lex loci delicti* (používá se nejenom pro náhradu škody, ale delikty samotné)

Hraniční určovatel *lex loci delicti*

2 alternativní varianty tohoto hraničního určovatele

Lex loci delicti commissi
právní řád místa, kde došlo
k jednání, které zapříčinilo
vznik „následku“ - škody

Lex loci damni infecti
právní řád místa, kde došlo
ke vzniku „následku“ - škody

výběr provádí soudce

Roviny úpravy - komunitární

- Zatím neexistuje platná unifikovaná úprava
- Probíhají práce na **nařízení** o právu rozhodném pro mimosmluvní závazky (Řím II)
- Navazuje na Úmluvu o právu rozhodném pro závazky ze smluv (Řím I – 1980)
- Vztahuje se jak na delikty tak kvasidelikty
- Konstrukce – **obecné** pravidlo, na něj navazují pravidla **speciální**, navíc možnost **volby práva**
- zohlednění imperativních norem, možnost výhrady veřejného pořádku

Pravidla v připravovaném nařízení Řím II

- **obecné pravidlo** - *lex loci damni infecti*
  - *lex communis*
  - *užší vztah*

- **speciální pravidla** pro :
  1. odpovědnost za výrobek – čl. 4
  2. nekalou soutěž – čl. 5
  3. porušení práv na soukromí/ochranu osobnosti – čl. 6
  4. poškození životního prostředí – čl. 7
  5. porušení práv duševního vlastnictví – čl. 8

- **volba práva** – možná po vzniku sporu s výjimkou čl. 5 – 8 (zatím)

Problémy týkající se Římu II

- Má mít účinky *inter partes* nebo *erga omnes*?
- Zatím se plánují účinky *erga omnes* – nerozlišuje mezi právem členských států ES a států nečlenských

Haagská úmluva 1978

- **obecné pravidlo** - právo státu, na jehož území došlo k nehodě
- **výjimky** – ve prospěch státu registrace vozidla (nehody se účastní 2 a více vozidel ze stejného státu)

Co spadá pod deliktní status

- Deliktní způsobilost (nepoužije se ustanovení o způsobilosti k právním úkonům)
- Podmínky vzniku a rozsah odpovědnosti
- Důvody osvobozující od odpovědnosti
- Způsob a výše náhrady škody, měna
- Okruh oprávněných osob
- Důkazní břemeno
- Zánik práva na náhradu škody

Kvasidelikty

- Jednatelství bez příkazu – právo místa, kde došlo k jednání, eventuálně *lex communis*
- Upotřebení věci ku prospěchu jiného – právo místa, kde k upotřebení došlo
- Bezdůvodné obohacení – právo, kterým se řídí skutečnosti zakládající zvětšení majetku
(plnění bez právního důvodu – právo státu, kde došlo ke zvětšení majetku
smísení sloučení – právo místa, kde k tomu došlo
eventuálně *lex communis*)